

Izhaja:

10. in 25. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankirati.

Rokopisi se ne vračajo. Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmondvrste za vsako pot.

MIR.

Vsakemu svoje!

Velja:

za celo leto 1 goldinar,
po pošti prejeman
1 gld. 24 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom:

Upravništvu „Mira“
v Celovcu.

Leto VIII.

V Celovcu 25. novembra 1889.

Štev. 22.

Po njih sadu jih bote spoznali!

Mnogo zapeljanih slovenskih kmetov leta še zmirom za „bauernbundom“, med tem ko so mu pametni nemški kmetje že davno hrbet obrnili. Da se slednjič tudi zapeljanim slovenskim kmetom oči odprejo, povemo jim najnovejšo novico iz Celovca: J. Kutnik, urednik „Bauernzeitunge“, ki je glasilo (list) „bauernbunda“, kateri je bil ob enem pisar pri e. k. notarju Stary-u, je izneveril svojemu gospodarju (dr. Stary-ju) menda črez 4000 gld. in pobegnil iz Celovca. V taki luči se pokaže človek, kterega je „bauernbund“ najel za svoj list, da bi kmete poučeval! „Bauernbund“ ima posebno smolo s svojimi preroki. Še ni dolgo, kar je glasoviti Albin Mačnik, ki je bil tajnik in duša „bauernbunda“, pobegnil v Ameriko, da se je umaknil kazni zavolj prestopka § 11 tiskovne postave in ker je bil sumljiv hudodelstva izneverjenja. Njegov naslednik je bil Kutnik! Foresti in Graf sicer nista bila pri „bauernbundu“, vendar sta kot časnikarja za-nj delala, z njim vlekla liberalni voz in sramotila Slovence in duhovščino. Giovanni Foresti, ki je izdajal glasovito „Beljaško Uršo“ alias „Deutsche Allgemeine Zeitung“ v Beljaci, je pobegnil pred kaznijo na Laško. Zdaj je pa sam nazaj prišel in sedi. Čeravno je Lah, se mu je na Koroškem preveč dopadlo, ker je videl, da se tukaj lahko do kruha pride, ako človek le Nemce poveličuje, Slovence in duhovnike pa v blato tepta. Zato je rajši nazaj prišel, da prestopi svojo kazen, potem bo pa najbrž spet kak časnik izdajati začel, v katerem bo duhovščino in poštene, katoliške Slovence grdil in psoval. Njegov pomagač je bil neki Adolf Graf. Tistega so iskali zavolj goljufije, zato je skočil v Osojsko jezero, pa so ga še srečno ven potegnili in mokrega gnali v Beljak. Zdaj v Celovcu čaka na svojo obsodbo. Taki so „poštenjaki“, ki so še pred kratkim imeli na Koroškem prvo besedo, pred kterimi noben duhovnik in noben narodni, pošteni Slovenec ni bil varen; ker so zdaj tega, zdaj drugega povaljali po svojih umazanih listih. Bolj nesramno ko so kterega naših izdelali in oblatili, bolj veselo jim je ploskala „omikana“, narodno-fanatizirana nemško-liberalna druhal na Koroškem! Čeravno pa so ljudje videli žalostni konec deteljice Mačnik-Foresti-Graf, vendar so še vedno ostali stari — liberalci. „Bauernbund“ je sicer zavolj Mačnika mnogo zaupanja zgubil pri — nemških kmetih; toda med Slovenci je še zmirom dosti zapeljanih siromakov, ki še vedno dirjajo za „bauern-

bundom“ in njegovimi kričači. Za kmeta niso še nič dosegli in tudi ne bojo nič dosegli, ker niso močje za to. Po tabernah upiti, drugomisleče zmirjati in strahovati, to vsak zadene. Vetrinjski Seebacher, kterega zdaj častijo za svojega svetnika, kaj pa je za kmete še storil tako imeničnega? Nedavno je praznoval 50 letnico svojega „kmetovanja“, češ da je že 50 let gospodar; ljudje pa pravijo, da že 22 let ne gospodari več sam, temveč gospodari njegova hči kot najemnica. Kako je potem mogel praznovati 50 letnico svojega gospodarstva? O nekterih drugih kričačih „bauernbunda“ je znano, da slabo gospodarijo, da ta ali uni že komaj visi. Prašamo slovenske kmete: kako vas bojo taki gospodariti učili, ki tega sami ne znajo? Če so tako modri, da hočejo druge učiti, zakaj pa svoje modrosti ne pokažejo pri lastnem gospodarstvu?

Ne bomo rekli, da so odborniki „bauernbunda“ tega krivi, kar je zdaj Kutnik, in kar je prej Mačnik naredil. Vendar pa se sme reči, da ne kažejo posebno modre glave, da si za svoj list take urednike izbirajo! Kdor hoče drugim dobre svete dajati, mora tudi sam nekaj soli v glavi imeti, tak bo svoje pomagače bolj previdno izbiral! Če so se pa odborniki „bauernbunda“ tako nespametne pokazali, da so se v svojih urednikih dvakrat tako močno goljufali, potem prašamo vas, slovenske kmete: ali zamorete zapupati v modrost teh možakov, da vas bojo res po pravem potu vodili in k sreči pripeljali? Mi mislimo, da ne!

Pri tej priložnosti milujemo tudi g. deželnega predsednika, ki se je še le nedavno v deželnem zboru sklical na besede Vetrinjskega Seebacherja, češ »tudi načelnik „bauernbunda“ je mojih mislij«, kakor bi bil Vetrinjski župan prvi kmet in največjavnejši mož v deželi, pred kterim bi se moglo vse vklanjati. Ako je tako, potem pa je najbolje, da se ga postavi koj na vojvodski stol na Gospo-svetem polju, pa naj vlada kot vojvoda koroški. V tem se g. predsednik daleč moti. Veljava obeh Seebacherjev, Wieserja, Plautza, Metnitza in drugih „bauernbundarjev“ seže ravno tako daleč, kakor daleč seže v deželi nemškutarija! med pravimi Nemci in pravimi (veri in rodu svojemu vdanimi) Slovenci pa nemale ne veljave ne oblasti. Gosp. deželni predsednik naj bi premislil, da Koroška dežela ni samo planjava, ki se vidi iz Celovškega zvonika, namreč po liberalcih in nemškutarjih zbegana in podivjana Celovška okolica, ampak da so v deželi še drugi prebivalci, kteri Seebacherja ne spoznajo za svojega preroka.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Slovenske poštno tiskovine.) Za denar je huda, pa še hujši je v Celovcu za dvojezične, nemško-slovenske poštno tiskovine. Gospod c. k. poštni oskrbnik Hoffmann je priljuden in nasproti strankam jako postrežljiv mož. Pa ta gospod morda še sam ne vé, kako njegovim podložnim mrzi do vsega, kar je le nekoliko slovenskega. Naša Mohorjeva tiskarna vendar ne pošlje po vsako dopisnico posebej, ampak vzame navadno po 100 in 100 kosov skupaj. Pa vendar morajo tiskarski dečki in služabniki čakati in čakati, prositi in od Poncija do Pilata letati, prej da take tiskovine dobijo. Dne 20. t. m. je moral deček dvakrat na pošto leteti in iskati pomoči pri samem g. oskrbniku, prej da je dobil od dotične gospodične dvojezične tiskovine. Sploh se poštno gospodične tukaj posebno odlikujejo v animoznosti proti slovenščini. Tiskarna potrebuje svoje služabnike za delo in učenci se morajo učiti; ne eni, ne drugi nemajo časa, na pošti postajati in čakati na tiskovine, ki bi morale za stranke vedno že pripravljene biti. Ko se je naš urednik pred leti pritožil, da ni dobiti slovenskih tiskovin, reklo se je, da ni res, in da so tiste zmiraj pripravljene. Kakor je pa podoba, so slovenske tiskovine skrite v najzadnji shrambi, da je treba dolgo čakati, prositi in mnogokrat še celo zasmehovati pustiti se, prej ko se na dan izvlečejo. Strankam se delajo take težave, da se nazadnje že naveličajo, tirjati slovenske tiskovine, potem pa se v svet trobi: da slovenske tiskovine niso potrebne in da jih nobeden ne mara! Glede te stvari vložila se bode pritožba pri c. k. poštnem ravnateljstvu v Gradcu in od pravičnega g. oskrbnika Hoffmanna pričakujemo, da se potrudi stvar nemudoma za vse prav urediti!

Iz Žabnic. (O sv. Višarjih.) V tekočem mesecu novembru imamo neprestano krasne in prijetne jesenske dneve. Nebo je vedno jasno in svišlo; v jutrih je primeren mraz in zemlja nekoliko zmrzla, čez dan pa nam, če tudi le kratke ure, toplo in prijetno posije ljubo solnce. Ravno to prijetno vreme nas je izvabilo precejšnje število, da se podamo na dan sv. Elizabete jutraj zgodaj, nekteri že zvečer popred, na sv. Višarje. Najprej smo se zbrali v slovečem svetišču Marijinem ter smo zbrani okoli svoje ljube Matere bili pobožno pričujoči pri sv. maši in peli potem lavretanske litanije in druge pesmi v čast preblaženi Devici. Bilo je okoli 300 romarjev iz okolice; gotovo kaj nenavadnega v tem letnem času! Ko smo opravili svojo romarsko dolžnost, smo se radovali prelepega dneva in krasnega razgleda. Ni bilo ne jednega oblačka po vsem obširnem obnebu; pri tem pa zrak tako čist in prozoren, kakor skoraj nikoli ob poletnem času, tako da se je podajal zares rajski pogled na najdaljše gore in snežnike. Vreme pa je bilo tako prijetno in toplo, da smo lahko odložili zimsko obleko in se sprehajali kakor ob najlepšem poletnem dnevu. Ni čuda, da tu ali tam kak ptič, sluteč že milo spomlad, poskuša po malem žvrgoleti ali pa kaka pomladanska cvetlica povzdiguje iz zemlje kvišku nežno svojo glavico, toda boječe in previdno, ker po pravici ne zaupa pomladansko topli sapici. Postalo je poludne in milodoneči Višarski zvon za-

poje „Češčena Marija“, da se razlega daleč po gorah in dolinah, nas pa tudi opominja, posloviti se od tega svetega in prijetnega kraja in nastopiti pot v dolino. — Naj podam pri tej priliki čitateljem „Mirovim“ nekatere zanimivosti, zadevajoče božji pot na sv. Višarjih v tekočem letu. Romanje je to leto trajalo od 30. majnika do 6. oktobra, tedaj štiri mesece in osem dni. V tem času se je opravilo pri Devici Mariji 514 sv. maš (lanskega leta 630); pridig se je imelo 52 v nemškem in slovenskem jeziku (lani 60). Obhajanih je bilo 16.250 (lani 16.100); tujih gospodov duhovnov je došlo 63 (lani 67). Ako pomislimo, da je bil čas pobožnosti primeroma kratek in da se je ves ta čas obhajala enajststoletnica o Gosposveti, smemo biti z obiskom na vse strani zadovoljni. Da duhovnih delavcev tudi v tem delu vinograda Gospodovega, ki ima pospeševati čast in hvalo Marijino in zveličanje duš, sploh ni manjkalo, gre zahvaliti se za Bogom najbolj visokočast. knezoškofijstvu, ki nam pri tolikem pomanjkanju duhovnov še zmirom pošilja potrebnih delavcev. Potem pa se moramo zahvaliti tudi sosednim gospodom duhovnom, ki nam pridejo ob času potrebe radovoljno na pomoč. Ako Bog da, na svidenje v prihodnjem letu!

Iz Kanalske doline. (Višarski potok in še nekaj.) Komu ni znano, kako razposajen in hudoben postaja Višarski potok ob vsakem hudourju. Pridere z veliko silo, pretrga državno cesto ali jo pa visoko zasuje s kamenjem in prodom, tako da več dni ni mogoče po nji voziti in dostikrat še hoditi ne. Vrh tega se razliva hudournik na obe strani in posipa njive in travnike ter postaja od leta do leta bolj nevaren za Žabniško vas. Tega paglavca hočejo zdaj ukrotiti, če se bo dalo, in mu odkazati strugo, ktere v prihodnjic ne sme prestopiti. Visoka vlada je namreč dovolila 30.000 goldinarjev za uravnanje Višarskega potoka in se ima to delo v treh letih dognati. Boljše bi bilo, ako bi se to storilo v enem letu. Kar mislite naredite, naredite hitro, ker je potreba in nevarnost in ker se je bati, da bode hudobnež vsako leto dognano uravno zopet uničil. — Po naši dolini poprašujejo žandarji, kakor je to pri nas že navadno, ali in ktere knjige je družba sv. Cirila in Metoda razdelila med ljudstvo. Lahko je misliti, da je delovanje te družbe in njenih podružnic, zlasti na Koroškem, vladi trn v peti in da išče in zasleduje skrbno kakega vzroka, družbi mlado življenje prističi. Upamo pa, da se vladi kaj tacega ne bo posrečilo. Vsekako pa je treba velike previdnosti in pozornosti.

Iz Št. Lenarta pri sedmih studencih. „Mir“ je v svoji zadnji številki pisal: „Prošnja Št. Lenartčanov za slovensko šolo ni bila uslišana tudi pri državnem sodišču ne. Napačno je bilo, da so pred okrajnim glavarjem drugače govorili, kakor je prej v prošnji stalo?“ Te besede se morajo nekoliko pojasniti. Res je žalibog, da naša prošnja ni bila uslišana, a ne zaradi tega, ker smo pred okrajnim glavarjem drugače govorili, kakor je poprej v prošnji stalo, ampak, ker je gosp. okrajni glavar naše želje, o katerih se je sam dobro prepričal, drugače v zapisnik ali protokol zapisati dal, kakor so se v resnici glasile. Kar nas je bilo pri dotičnem „komisijonu“, vsi smo povedali, da želimo, naj se otroci naši v šoli prve tri leta učijo

le slovenski, od četrtega leta naprej pa slovenski in nemški, tako, da se bodo nemški in slovenski brati in pisati naučili. Gospod okrajni glavar pa je vzel v zapisnik, da le želimo, naj bi se slovenščina na naši šoli bolj gojila. (Grössere Pflege der slovenischen Sprache.) Gospod okrajni glavar je naše želje prav dobro razumel, ker jih je koncem „komisijona“ sam ponovil, rekóč: „Prepričal sem se, da želite, šestletno šolo, nedeljsko šolo, in da se naj prva tri leta uči le slovenski, od četrtega šolskega leta pa nemški in slovenski, tako, da bodo otroci nemški in slovenski brati in pisati umeli.“ Tako je govoril okrajni glavar, in mi nismo mogli misliti, da bo dal v zapisnik kaj drugega pisati, zategadelj smo zapisnik podpisali, ne da bi ga bili poprej prebrali. — Le o tem nas je bil okrajni glavar premotil, da smo pri njem opustili besedico „neobligaten“ (neobvezen). Okrajni glavar nam je namreč grozil, da bodo naši otroci morali iz šole ven, kedar se bo učila nemščina, ako ostanemo pri tem, da naj bo nemščina neobvezen predmet. — Prvi uzrok torej, da se nam je prošnja odbila, je ta, da je okrajni glavar drugače poročal, kakor smo mi želeli. — Drugi uzrok je pa ta, ker je ministerstvo trdilo in mu je v tem tudi državno sodišče pritrnilo, da posamezni kmetje nimajo pravice zahtevati, naj bi se kaka šola po njih željah preosnovala, ampak da morejo za to prositi le občinski zastopi in krajni šolski soveti. Seveda to ni veljalo, ko je nekaj nemških Ljubljancev zahtevalo, da se jim ustanovi v Ljubljani nemška šola; in še nedavno (v IX. seji deželnega zbora kranjskega dné 5. novembra t. l.) rekel je deželni predsednik, baron Winkler, da misli, da ima vsak oče pravico izbrati si učni jezik! No mi Slovenci smo že vajeni, da se nam meri z drugo mero, kakor Nemcem. — Ker je torej državno sodišče odločilo, da se po njih željah preosnovi kaka šola, morejo zanaprej za slovensko šolo prositi le občinski zastopi in krajni šolski soveti, in ti bodo slovensko šolo tudi dobili, kakor so jo dobili na Jezeru.* Dasi pa naša prošnja ni bila uslišana, ima vendar za nas nekaj koristnega. Prvič se učimo, da ne smemo nikdar ničesar podpisati, o čemur se nismo ne na lastna ušesa, ampak tudi na lastne oči prepričali, da je po naši volji. Drugič pa zopet vidimo, kolike važnosti so občinski zastopi in krajni šolski soveti. Vi torej, srečni bratje, ki že imate občinske zastope in krajne šolske sovete v svojih rokah, pazite noč in dan, da ne pride, ko boste spali, sovražnik, in vam ne zaseje ljulike med národno pšenico; mi drugi pa, ki še nismo tako srečni, da bi se lahko ponašali z národnimi zastopi, skrbimo in delajmo na vso moč in pri vsaki priliki, da si priborimo najprej občinske zastope; kajti s temi so takorekoč priborjene tudi toli potrebne slovenske šole!

Iz Tinjan. (Nesreča. — Bukve sv. Mohorja.) Blizo železničnega mosta je padel z visokega nasipa delavec Valentin Zechner, da si je vrat zlomil in umrl. Zapusti vdovo in pet otrok v največji revščini. Morda bo nesrečnim vendar

* Neizmerno nas je razveselila vest o prvi slovenski šoli na Koroškem. Srčno čestitamo vrlim Jezerčanom. Slava! Bog daj, da bi z istim veseljem mogli skoraj pozdraviti več slovenskih šol na Koroškem!

pomagala zavarovalna postava, ki je stopila 1. novembra v veljavo. — Knjige sv. Mohorja so nam došle. Kako željno so jih ljudje že pričakovali, lahko razvidite iz tega, ker so v par dneh že skoraj vse iz proštije odnesli na dom. Le en glas gre po fari, kako lepe da so te bukve!

Od Jezera. (Odlok, ki ga je naš krajni šolski svet prejel zavolj šole, se glasi:) Dné 6. julija t. l. je šolski načelnik naznanil, da je na tamošnji šoli že upeljan poludnevni pouk; tedaj je dopolnen tisti pogoj, kterege je c. k. deželni šolski svet dné 2. maja 1889, št. 808, stavil, prej ko dovoli zaželjeno upeljavo slovenščine kot izključnega poučnega jezika, in nemščine kot obveznega predmeta od 4. šolskega leta naprej. Za izvršitev te šolske uredbe se naslednje ukazuje:

1. Od 5 za jezikovni pouk v zgornjem razredu odločenih ur naj se porabijo 3 za nemščino, 2 za slovenščino;
2. pri pouku slovenščine naj se rabijo:
 1. šolsko leto: Miklošičeva „začetnica“;
 2. in 3. leto: „drugo berilo“;
 4. do 8. leto: „tretje berilo“;
 - Od 5. šolskega leta naprej naj se rabi Končnikova „slovenska slovnica“.
3. Za obvezni pouk nemščine naj služijo: 4. in 5. leto: „prva nemška slovnica“, za 6. do 8. leto: „druga nemška slovnica“.
4. Nova jezikovna uredba in za njo določene učne knjige naj se upeljejo z začetkom prihodnjega šolskega leta.

To se naznanja krajnemu šolskemu совету v sled odloka vis. c. k. deželnega šolskega sveta od dné 15. oktobra 1889, št. 1775. Ta odlok naj se precej dopošlje tamošnjemu šolskemu vodstvu, da si ga prepíše.

C. k. okr. svet v Velikovecu, 17. okt. 1889.

Predsednik Webenau l. r.

Iz Slov. Šmihela. (Národ se zbuja.) Šmihelčani so dobri národnjaki. Na god sv. Cirila in Metoda so zažgali več kresov in veselo streljali, da so Frajdenberžkim in Škofjedvorskim „Nemcem“ pokazali, da „Slovan gre na dan!“ Zelo priljubljen je tukaj „Mir“ in knjige družbe sv. Mohorja. Neslana laž je, da ljudstvo ne zastopi pismene slovenščine. Čeravno je pri nas v šoli vse nemško, vendar vsak, ki se le količkaj potrudi in začne slovensko prebirati, se že v enem letu tako privadi, da mu bo le maloktera beseda še nerazumljiva. Vse drugače in bolje bi še bilo, ko bi se mladi ljudje že v šoli naučili pismene slovenščine. Zato pa ne smemo prej odjenjati, dokler ne dobimo slovenskih šol! Vsak, kdor se je slovenskega branja navadil, je zdaj tega vesel, ker lahko marsikaj novega in poučnega bere in zve, prej pa mu je bil ves svet zaprt in neznan. Kajti nemščine se v šoli ne naučijo toliko, da bi mogli prebirati nemške bukve in časnike. „Mir“ pa in Mohorjeve bukve grejo od roke do roke. Seveda je tudi pri nas nekaj takih, ki mislijo, da so bolj „nobel“, če berejo „Freie Stimmen“ in „Bauernzeitung“. Tega pa ne pomislijo, da pijejo iz teh listov, posebno iz prvega, brezverski strup, in se postavijo v nevarnost, da svojo dušo pogubijo! Prosimo Boga, da bi razsvetlil s svojo milostjo te zapeljane

nesrečnike, da bi svojo zmoto spoznali! Bog nas že reši brezverskih zapeljivcev, da se celi rod ne pogubi!

Iz Ptujске okolice. (Čehi in mi.) V češkem deželnem zboru je prišlo letos národno vprašanje na dnevni red. Predložile so se v zboru nič manj ko štiri postave, ki so namenjene uravnati národno vprašanje in národni prepír. Te pa so: 1.) postava, da se smejo otroci v ljudskih šolah poučevati le v maternem jeziku; samo zadnje štiri leta se sme uvesti nemščina kot neobvezni predmet; 2.) postava, da se morajo učenci latinskih in realnih šol učiti tudi drugega deželnega jezika, ako se oče naravnost zoper to ne izreče; 3.) postava, da se mora v krajih z mešaním prebivalstvom skrbeti tudi za manjšino, da tista dobi šolo v svojem jeziku; 4.) postava, ki določuje, v katerem jeziku naj uradujejo občine in deželni odbor. To so res potrebne postave. Bog daj, da bi se sprejele in tudi potrdile! Kedar pa na Češkem v veljavo stopijo, potem upamo, da se bojo za take postave oglašali tudi po drugih deželah. Tudi nas slovenske štajerce hudo stiska nemškutarija po šolah. Srčno bi želeli take postave, ki bi ukazovala otroke poučevati v maternem jeziku, kakor jo je predložil češki poslanec Kvičala. Tudi predlog grofa Klam-Martínica, naj se v srednjih šolah učijo obeh jezikov, je pameten in potreben. Pri nas imamo Nemce samo po mestih. Tisti obiskujejo latinske šole v Mariboru, Celju in v Ptujem, pa realko v Mariboru. Slovenščine se nič ne učijo, kedar so pa šole dovršili, pa vendar med nami Slovenci kruha in službe iščejo! Ker našega jezika ne znajo, imamo mi z njimi svoj križ, oni pa z nami. Kaj bi jim škodovalo, ko bi se v šolah naučili tudi slovenščine? Tudi tretja postava bi bila za nas dobra. Po naših mestih je za slovenske otroke slabo skrbjeno. Prisiljeni so, hoditi v nemške šole, ker slovenskih ni, in tako se čisto potujčijo in poturčijo! Potrebna bi bila tudi četrta postava: deželni odbor štajerski noče kaj dosti slišati o slovenskem uradovanju. Dokler ga postava ne prisili, tudi ne bo zanaprej. Prosimo tedaj naše častite poslance, naj že zdaj začnejo premišljevatí, kako bi zamogli tudi Slovenci takih postav dobiti, kakor se zdaj na Češkem predlagajo in bojo najbrž tudi sprejete. Bog daj srečo in stanovitnost v naših pravičnih naporih!

Kaj dela politika.

Državni zbor se snide prve dni decembra. Deželni zbori so svoje letošnje delovanje ali že dovršili, ali pa bojo te dni končali. V češkem zboru so se sklenile nekatere zelo važne postave v národnem smislu: da se določi uradni jezik po občinah, da se priskrbijo národne šole národnim manjšinam itd. — Moravski deželni zbor je sklenil vzeti devet milijonov na posodo. Slovanski poslanci so tirjali češko visoko šolo za Moravsko; ravno tako premembo volilnega reda, da ne bo v deželi vladala ena četrtinka Nemcev čez tri češke četrtinke. Nemci so te predloge zavrgli. Čehi upajo, da pri volitvah prihodnjega leta bojo na Moravi oni zmagali in dobili večino. Želeti bi pač bilo.

— Tirolski Lahi in z njimi združeni liberalci so vendar sprevideli, da bi nič ne opravili, ko bi hoteli res tiščati na to, da se Tirolska razdeli na dve deželi; zato so postali zmernejši in predlagajo le, naj se za laške Tirole dajo nekatere olajšave in posebne določbe. — Lahi v isterskem zboru so ravno tako predrzni, kakor bi bili ničevi, ko bi jim vlada nasproti stopiti hotela. Ovrgli so volitev Conti-ja v Pulju in s tem razžalili avstrijske mornarske uradnike; ovrgli so pa tudi volitev Mandiča, ki je bil enoglasno voljen. Slovenski poslanec Jenko, ki je ravno tam voljen, je na to sam odložil poslanstvo. Morda se bo tukaj uresničil pregovor: „napuh pride pred padcem“. — V dolenjsko-avstrijskem zboru je predlagal Schönerejzane Fűrnkranz, naj stopi Avstrija v colninsko zvezo z Nemčijo. To bi bil prvi korak, da se Avstrija podá pod jarem. Te želje se nemškim irredentašem menda ne bojo spolnile. — Z volitvami v Trstu so menda bolj Lahi zadovoljni, kakor Avstrija. Prej ne bo bolje, dokler se vse Primorje ne združi s Kranjsko. Na to bi morali ljubljanski národnjaki delati z združeno močjo, namesto da se med seboj lasajo za Mohamedovo brado. — Na Hrvaškem je žalostno. Ljudstvo je malo izobraženo. Omi-kanci pa so večinoma brezznačajni. Večidel se klanjajo Madjarom. Le malo je še pravih národnjakov, pa še tisti se nočejo razumeti med seboj. — Toliko bolj predrzni pa so Madjari. Zdaj so Rumuncem vzeli še zadnje gimnazije, ki so jo ti še imeli. Na Ogerskem se mora zdaj vse slepo pokoriti madjarskemu biču. Pa tudi v naše zadeve se mešajo in na noben način nočejo pripustiti, da bi Čehi dobili svoje pravice. Znano je tudi, da imajo Madjari v zunanjih zadevah prvo besedo, in oni so krivi, da si Avstrija ne more pridobiti ljubezni in zaupanja balkanskih národov, kajti ti devajo Madjare v eno vrsto s Turki, in se bojijo Avstrije samo zavolj Madjarov. Že nekateri nemški listi spoznavajo, da tako ne pojde naprej. — Na Dunaju so bili zbrani skoro vsi avstrijski škofi, pa nič se ne zvé, o čem so se posvetovali. Najbrž o šoli.

Zunanja politika je tako zamotana, da prav nič ne vemo, pri čem da smo. Veljaki potujejo po svetu, pa kaj sklepajo, o tem mi mali ljudje nič gotovega ne zvemo. Nadvojvoda Albreht je bil na Španskem; nemški cesar v Carigradu; Herbert Bizmark v Pešti. V Inomostu pa sta se sešla naš in nemški cesar. Bizmark se je dolgo razgovarjal z ogerskimi ministri, pri Taaffeju na Dunaju pa se nič ni oglasil. Iz tega se sklepa, da je Taaffe v zameri pri pruskem dvoru, in nekateri že pravijo, da bo moral v kratkem odstopiti. — Francoska zbornica je izvolila Floqueta za predsednika. Boulangisti spet glave vzdigujejo. — Belgija se boji prihodnje velike vojske, da ne bi Francozi ali Nemci zasedli dežele. — 18. t. m. se je v Bruselju odprl mednárodni zbor zoper suženjstvo. Bog daj, da bi kaj izdatnega sklenili in zatrli kupčijo z ubogimi zamorci v Afriki! — Ruski general Gurko je bil nedavno v Parizu. Gotovo ne za kratek čas! — Rusi hočejo oborožiti svojo vojsko s francoskimi Lebelovimi puškami. — Nemci se še zmirom oborožujejo; še nedavno so dovolili novih 24 milijonov za vojaštvo.

Gospodarske stvari.

Jesensko sajenje dreves. Skušnja uči, da je jesensko sajenje sadnega drevja v marsičem bolje, nego spomladanje. Že jeseni poženo na koreninah vlaknate koreninice, ki potem spomladi rast pospešujejo. Če se še pomisli, da se v kratki pomladi navadno toliko dela nakopiči, da so pomladi rade suhe ter se more vsajenim drevescem le s pogostim prilivanjem pomagati, je pač jesensko sajenje brez dvoma koristnejše od pomladanskega. Začne naj se pa z jesenskim sajenjem prej ko mogoče, to se pravi: kakor hitro listje odpade, in naj se nadaljuje dotlej, dokler neprestano deževje zemlje preveč cmokaste ne napravi ali mraz dela ne zabranjuje. Prilivati je treba jeseni le tedaj, če bi bilo zelo suho, kar pa potem veliko koristi. Jesensko sajenje pa ne ugaja le sadnemu drevju, ampak tudi leptičnemu grmičevju in rožam. Rožam se mora ob jesenskem sajenju perje odtrgati, sicer bi rastline usahnile, ker korenine ne morejo nadomestiti vode, ki izpuhti skozi listje. Le po prav visokih mrzlih legah in po močvirnih dolinskih tleh treba je saditi spomladi, ker se tod drevje po zimi ne more ukoreniniti.

Za pouk in kratek čas.

Pravice vojvodskih kmetov.

V zadnjem odstavku smo slišali, kako so se v svojo čast postavljali koroški vojvode, in kako je imel pri tej slavnosti slovenski kmet veljavno besedo. Kdaj se je ta navada začela, se prav za gotovo ne vé. Najbrž je še iz starodavnih časov, ko so Slovenci svoje župane in kneze volili, kateri so morali pred vsem ljudstvom priseči, da bojo pravično sodili. Kajti nekdanji župani so imeli večje pravice, ko sedanji, ter so bili tudi sodniki nad ljudstvom. Ko so Slovenci videli, da jim od vseh stranij nevarnost žuga od sovražnikov, spoznali so, da ni dobro, ako je slovenska zemlja razdeljena na mnogo samostalnih županij, katerih vsaka je bila za brambo zoper sovražnike sama za sebe preslaba. Zato so združili slovenske pokrajine in za vse vkup izvolili skupnega vojvodo, kateri je bil sodnik, pa tudi poveljnik ali komandant v vojski. Tacega so še bolj slovesno postavili na njegovo prestol in v njegovo čast, kakor nekdanj župane, in tako se je menda začela tista navada umeščenja, katero smo zadnjič popisali. Tisti kmet pa, ki je pred vojvodo na kamnu sedel, ni bil zdaj ta, zdaj drugi; ampak ta čast je ostajala pri eni hiši. Podedovala se je od očeta na sina. Ta kmet se je imenoval „vojvodski kmet“. Njegova hiša in kmetija je bila in je še v Blažji vesi pri Celovcu. Rodovina je bila slovenska; saj je Blažja ves še dandanes slovenska, čeravno dolgo ne bo, ker je znano, da se v Celovski okolici pri durih in pri oknih nemščina v hiše tlači. Vojvodski kmetje so govorili z vojvodo v slovenskem jeziku, toraj so morali Slovenci biti. Ko se je na Koroškem bolj in bolj nemščina ukoreninila, dali so tudi vojvodskemu kmetu nemško ime in ga imenovali „Edlinger“ to je „plemeniti“ ali „žlahtni“ kmet. Reklo se jim je tudi po nemško „Herzogbauer“, kar je pri Nemcih še zdaj v navadi. Drugi pa so rekali samo

„Herzog“. Vojvoda Ernest Železni je vojvodskemu kmetu dne 28. sušca 1414 potrdil, da ste njegovi dve kmetiji v Blažji vesi in Pokrčah davka prosti. Tudi poznejši vladarji so potrjevali pravice vojvodskih kmetov. Tako cesar Friderik IV. l. 1457, nadvojvoda Ferdinand I. 1597, cesar Leopold I. l. 1660, cesar Karol VI. l. 1729. Poslednji je še dostavil, da sme vojvodski kmet 3 do 4 sode laškega vina vsako leto pripeljati iz Italije brez vsake mutarine (šrange) in ga točiti. Poslednje tako pismo je podpisal cesar Franc I. l. 1823, da sme Jožef „Edlinger“ do 120 vedrov laškega vina vsako leto brez mutarine upeljati in točiti. Pa Jožef Edlinger, vojvodski kmet, je še tisto leto umrl brez otrok. Vojvodsko kmetijo je kupil potem dr. Adam Rabič. Leta 1858. pa jo je kupil Werkl. Tisti je pred nekimi leti utonil. Ko so se odpravile vse „predpravice“ ali privilegije, zgubila je tudi hiša vojvodskih kmetov svoje stare pravice. Kdo ve, ali bomo še kedaj doživeli, da bi se kak avstrijski vladar pustil po stari šegi umestiti za koroškega vojvodo? Slovence bi to gotovo veselilo, posebno če bi ostalo pri stari navadi, da mora vojvodski kmet nagovoriti vojvodo v slovenski besedi. Tako bi se pred vsem svetom spričalo in nazaj v spomin poklicalo, da je bila Koroška nekdanj slovenska dežela. Še bolj pa bi Slovence veselilo, če bi se pri tej priložnosti Gorotan ali Koroška dežela razširila čez vse tiste kraje, ki so bili nekdanj podložni slovenskim koroškim vojvodom, to je, če bi se s Koroško združila Kranjska in Goriška, ter vsaj še spodnja Štajerska. Tako bi dobili zjedinjeno Slovenijo na zgodovinski podlagi.

Smešničar.

V Pešti na Ogerskem so enkrat cesarja pričakovali in v mestnem zboru so se posvetovali, kako bi cesarja sprejeli, da bi se prvič cesar zavzel, da bi drugič ne bilo preveč stroškov, in da bi tretjič tudi ljudstvo pri tem svoje veselje imelo. Neki odbornik se oglasi: „Jaz svetujem, naj se župan pred mestno hišo obesí, kajti cesar se bo prvič nad tem zavzel, drugič ne bo nobenih stroškov, tretjič pa bo tega vse ljudstvo veselo.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. V Črni se pogovarjajo, da bi napravili posojilnico. Le pogum! — Občina Vrba se je odločno izrekla proti cesti na južnem bregu Vrbskega jezera. Tudi druge sosedne občine je niso vesele zavolj plačil, katerih se bojé. Morda bo pa vendar hranilnica še kaj dala, da na deželo in občine pri jezeru ne bo preveč prišlo. — Za otroke v Štebnu na Zili je dal nemški sulferajn 50 gld. za božičnico. — Okr. glavar g. Praxmarer je prestavljen iz Beljaka v Gradec za namestniškega svetovalca. Na njegovo mesto pride okr. glavar iz Wolfsberga, gospod Herman, ki je sicer pravičen in razumen mož, a slovenski ne zna. Žalibog da se vlada še noče ozirati na želje slovenskih prebivalcev. — Tatovi so ulomili pri nekem trgovcu v Vrbi. Ravno tako pri več trgovcih v Beljaku. — V Selah je neki fant snedel na en sedež 20 jajc. Dober tek! — Drava, Zila in druge vode na Koroškem napravile so zadnji čas toliko škode,

da je povsodi dosti popravil. Drage stavbe se niso povsodi obnesle. — Veliko govorce je v Celovcu o neki ogerski grafici Vay, ki je tu okoli hodila v moški obleki, bahala z denarjem ter se slednjič poročila z neko Celovško gospodično, ktere je izvabila precej denarja. Sleparska poroka je bila na Ogorskem. Duhovnik, cerkovnik in priče so bili preoblečeni postrežniki. Zdaj so prišli goljufiji na sled, in zvito tico imajo v Celovcu zaprto. — Nov plavž so naredili Podljubelom. — Pri Treibahu sta dva Laha oropala nekega gospoda za 100 gld. in hotela po železnici jo popihati na Laško; pa so ju še prej prijeli. — Roparsko umorjen in oropan kakih 500 do 600 gld. in ure je posestnik Logar p. d. Rutar v Dolenčah pri Rožeci. O zlodeju še ni sledu. — Na Celovškem kolodvoru je mrtvoud zadel trgovca Kelner-ja iz Brež. — Novo hišo za latinske šole v Celovcu bojo vigredi zidati začeli. — Vincencijevi družbi v Celovcu so svitli cesar podarili 1000 gld. kot donesek za deško sirotišnico, ktero misli društvo napraviti. — Med Beljakom in Brncu je neki Lah iz vagona padel ter se močno poškodoval. Odnegli so ga v bolnišnico. — V Selah je drvar Plaznik tako nesrečno padel, da je malo živ ostal. Vrglo ga je menda nesrečno žganje. — Posojilnica v Glinjah je imela 10. t. m. svoj prvi občni zbor, ki je bil dobro obiskan. Pristopilo je že nad 30 družnikov. — Topničarji se za zmirom preselijo iz Celovca v Maribor. Tukaj nemajo kraja za strelne vaje. Št. Peterska kosarna se bo odslej rabila za konjike in ne bo treba zidati konjiščne kosarne, kakor so namerjavali. — Zavolj več nesreč, ki so se v kratkem pripetile pri stavbi mostov, zaukazala je politična oblast, da mora odslej pri stavbah na velikih vodah zmirom čoln blizo delalcev pripravljen stati, eden tesarjev pa mora biti veslanja večč. — Mesarski pomočnik Jur Mlakar, ki je bil že dalje časa brez dela, je pri Prevaljah s kamnom pobil Jurja Stojana in mu vzel 8 gld. Roparja že imajo. — V Št. Vidu je umrl odvetnik dr. Moro. — Šoli v Št. Lipšu so svitli cesar podarili 200 gld. — O jako čudni preiskavi zastran prošnje za slovensko šolo se nam poroča iz Št. Jakoba v Rožni dolini. Okrajni glavar iz Beljaka sam je prišel preiskavat. Vsi stariši, ki pošiljajo otroke v šolo, so bili poklicani; 223 na številu. Kdor ne pride, se šteje za takega, ki je zadovoljen s sedanjo šolo. Tako je rekel okrajni glavar sam. Prišlo jih je 154; — 25 jih ni prišlo povabila, ker niso bili doma; — 44 povabljenih ni prišlo. Od pričujočih, ki so bili za glasovanje po imenu poklicani, jih je glasovalo **135 za slovensko šolo**, 19 zoper. Vsa čast odločnim in značajnim Slovincem Št. Jakobske fare! Živio! Več o tem poročamo v prihodnji številki „Mira“. — V noči od 21. na 22. dan t. m. pobili so neznani ponočnjaki pri tiskarni družbe sv. Mohorja več okenj. Nemška strast javlja se sedaj pri nas že tako daleč, da se maščuje nad mrtvimi in nedolžnimi stvarmi. Ta čin naše nasprotnike jako žalostno karakterizuje ter jih kaže svetu v pravi luči.

* **Deželni zbor.** V 12. seji je bil razgovor o šolah, ki ga bomo pretresali natančneje, ko dobimo stenografski zapisnik. Predsednik naznani potem državno podporo 50.000 gld. za poplavljenca na Koroškem. Oraš predlaga, naj se cesta v zgornjem Rožu preloži in naj dá dežela 2950 gld.

podpore, ako bo občina Bekštanj prevzela 900 gld. stroškov, kateri denar naj jej dežela posodi. Se potrди. — V 13. seji je Hock govoril o gozdni postavi in o pritožbah zoper njo. Einspieler potrди, da se take pritožbe čujejo tudi v njegovem volilnem okraju. — Sprejme se predlog, naj bi deželni odbor delal na to, če se že pivovarjem koritnjaka davek ne odpusti, da se jim vsaj dovoli, pobotati se za-nj za celo leto, da ne bojo celo leto finančni stražniki v hiši stali. — V 14. seji govori Geinsberger za to, naj bi se skrbelo, da se Nemčija spet odpre koroški živini. Tudi nasvetuje, naj se labudska železnica podaljša na zgornje Štajersko. Oba predloga se izročita gospodarskemu odseku. — Dr. Rainer govori za Ljubelsko železnico. — V 15. seji pridejo na vrsto razne podpore. Prošnja slovenskih velikošolcev za podporo se odbije. — O cesti v Blačah poroča dr. A buja in nasvetuje, naj se preišče, ktere poprave so potrebne. — V 16. seji je bil živ razgovor o cesti pri Vrbskem jezeru. Proti so govorili Geinsberger, Hock in Prettner, za cesto pa Mühlbacher, Rainer, Hibler, Traun in Ghon. Slednjič so bili odsekovi predlogi sprejeti z 24 proti 10 glasom. Slovenska poslanca Einspieler in Muri sta proti glasovala. Tako se je kmalu uresničilo, kar smo zadnjič rekli: Za Žitaroves niso imeli 700 gld., takrat je dr. Traun rekel, da je dežela „revna“, zdaj so pa lahke vesti sprejeli postavo za to cesto pri Vrbskem jezeru, ki bo deželo najbrž stala kakih 40.000 gld. Žitarci naj si to za ušesa zapišejo in naj drugokrat spet — liberalce volijo! — V 17. seji je Ghon poročal o deželni bolnišnici, da je pretresna in da bo treba nove. Deželni odbor naj prihodnje leto stavi svoje nasvete. Se sprejme. — Občini Vrbi se ne dovoli, da bi se oprostila plačil za Dravo. — Celovcu se dovoli, da sme 900.000 gld. na posodo vzeti. — V 18. seji so bile na vrsti nektere manjše ceste — V 19. seji se je Geinsberger pritožil, da se jestvine močno kvarijo; naj kmetijska družba proti temu deluje. — Hock misli, da bi kazalo ustanoviti deželno hipotekarno banko. Naj deželni odbor stvar preudari. — Sklene se nadalje, da hoče dežela podpirati posojilnice po načrtu Reiffeisen, jim dajati posojila do 500 gld. proti 3½ % obrestij, in za ustanovo novih posojilnic po 50 gld. podpore. Posojila se morajo v 5. letih vrniti. Slovincem ne kaže, poslužiti se teh ponujanih dobrot. Prvič imamo le dve tako majhni posojilnici, kakor jih deželni zbor hoče; drugič pa tudi podpora ni izdatna. Kaj je 200 ali 300 gld. za veliko posojilnico? (Kajti 500 gld. je „maximum“, ki ga hočejo dovoliti.) Za 4½ % tudi posojilnice same dobijo denar, tedaj razločka le 1%, pri 300 gld. je 3 gld. na leto razločka, in zavolj te malenkosti hoče dežela posojilnične račune in nadzorstvo in kdo vé, kaj še! Se trud ne spleča!

Na Kranjskem. Ljubljanska hranilnica dobro napreduje. Uloženih je že okoli sto tisoč gld. — Medveda sta ustrelila dva lovca pri Postojni. — Pogorelcem v Goričah so svitli cesar podarili 400 gld. — V „Národní Tiskarni“ v Ljubljani je začel izhajati „Novi Čas“, socijaldemokratičen list za delavce. — V Pirnicah pri Medvodah je kmetijski fant zaklal Franceta Sonca. — V „Národní Tiskarni“ je izišla nova „Pesmarica“, ktera je bila res že potrebna, ker Razlagove ni bilo več do-

biti. Velja lepo vezana 1 gld. 30 kr., nevezana 90 kr., in jo Slovencem v naročevanje toplo priporočamo.

Na Štajerskem. V Lehnu se je obesil Andrej Wachter. — V Trbovljah sta se spet dva delavca ponesrečila; eden do smrti. — V Trbovljah je rudar Žohar rudarja Gomilška s kamnom na tla pobil in mu vzel 5 gld. Roparja že imajo. — Slovenske šole so dobili v Globokem in v Pišecah. — V Ljubečnem so tatovi ulomili v prodajalnico Mastnakovo. — V Celju so bili obsojeni: Miha Ratajecz zavolj tatvine na 8 let; Štefan Črešnjaz zavolj telesnega poškodovanja na 4 mesece; Alojzij Valnar zavolj uboja na 7 let; Alojzija Herman zavolj detomora na 3 mesece. — Mrtvega so našli B. Planinška pri Ptujem. Mislijo, da je bil oropan. — Zavdala si je deklina Urša Kraine pri sv. Rozaliji. — V Rupniku je hlapec Kaligar ubil svojega gospodarja Pušca. — Kristinin dvorec pri Celju je kupil trgovec Janič iz Žalca za 35.000 gld. — Novi škof so bili v Mariboru z veliko častjo sprejeti.

Na Primorskem. Ciril-Metodova podružnica na Greti pri Trstu dobro napreduje. Za otroški vrt v Rojanu je neki rodoljub kupil precej sukna, da se naredi obleka revnim otrokom. — Č. g. dr. Fr. Sedej, prof. bogoslovja v Gorici, je postal dvorni kaplan in vodja Avgustineja na Dunaju. — Svoje poslanstvo je odložil č. g. dr. Gregorčič, profesor v Gorici. Prepira med goriškimi rodoljubi pač ne moremo biti veseli. Narodnega dela bi bilo za vse dovolj. — Železnico hočejo zidati iz Trsta v Poreč.

Po drugih deželah. Podrla se je tovarna (fabrika) za preproge v Glasgovo na Angleškem. 50 delavk je mrtvih. — Dva orožnika (žandarja) so ubili v Vrbcu pri Gospiču na Hrvaškem. — Na Laškem so imeli zadnje čase hudo povodenj. — V Solnogradu hočejo, kakor znano, napraviti katoliške visoke šole. Pripravljeni so, upeljati tudi slovenski pouk, ako bi Slovenci to reč zdatno podpirali. To je tem bolj premisleka vredno, ker so druge visoke šole tako uredjene, da naši mladenči na njih pridejo ob vero. — V Korneuburgu sta v menažeriji (kjer kažejo divje zverine) dva leva raztrgala medveda. — Raz zvonik stolne cerkve v Zagrebu je padel tesar Planinec in mrtev obležal.

Javna zahvala.

Gospod Markovič, slikar v Rožeku, podaril je krasno sliko Cirila in Metoda „podružnici sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico“. Načelnštvo omenjene podružnice čuti se dolžno, gospodu Markoviču na tem prelepem daru izreči svojo najtoplejšo zahvalo. Ob jednem pa si dovoljuje, priporočati omenjenega gospoda slavnemu občinstvu za vsa slikarska dela.

Na Vočilu, dne 19. novembra 1889.

Načelnštvo.

Slovenskim rodoljubom iz dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec, naznanjamo, da se Celovski Slovenci shajajo vsako sredo ob 1/2 8. uri zvečer v gostilnici hotela „zum Sandwirth“, kjer imajo odmenjeno svojo sobo, takozvani „Clubzimmer“ koj pri vходу na desno. — Slovenski gosti so nam vsikdar dobro došli!

Vabilo.

Načelnštvo „podružnice sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico“ vabi najljubše vse družbenike in prijatelje našega društva, da se v velikem številu udeležijo **III. letnega zбора**, ki bode na prvo adventno nedeljo dné 1. decembra l. 1889. ob 3. uri popoldne v Brugerjevi gostilni na Vočilu. — Dnevni red: 1. Nagovor načelnikov. 2. Poročilo tajnikovo, blagajnikovo in knjižničarjevo. 3. Volitev dveh pregledovalcev računov. 4. Volitev novega načelnštva. 5. Domača zabava s poučnim govorom, deklamacijami, različnimi govori in petjem.

Na Vočilu, dné 19. novembra 1888.

Načelnštvo.

Loterijske srečke od 16. novembra.

Linc	20	57	80	39	61
Trst	31	62	89	46	13

Tržno poročilo.

V Celovec je biren:

pšenica po . . .	5 gld.	35 kr.
rž	4 " "	60 " "
ječmen	— " "	— " "
oves	2 " "	30 " "
hejda	4 " "	10 " "
turšica	3 " "	40 " "
pšeno	6 " "	50 " "
proso	— " "	— " "
grah	— " "	— " "
repica	— " "	80 " "
fižol, rudeči . . .	5 " "	60 " "

Sladko seno . . .	2 gld.	60 kr.
kislo	2 " "	30 " "
slama	2 " "	10 " "
meterski cent (100 kil).		
Frišen špeh kl. —	gld.	62 kr.
maslo	1 " "	— " "
mast	— " "	75 " "
Navadni voli	100—120	gld.
pitani voli . . .	130—180	" "
junci	60—80	" "
krave	60—120	" "
junice	50—70	" "
prešički	3—15	" "

Oglasila.

Malo posestvo na prodaj.

Tik državne ceste je na prodaj hiša z njivo, travnikom in gozdnim deležem (vse skup obsega 9 oralov in 97 štirjaških sežnjev) pod dobrimi pogoji. Kje? pové uredništvo „Mira“.

Lepa kmetija. Hiša z enim nadstropjem in hlev, 27 oralov gozda, 17 oralov njiv, 9 oralov travnika in paše, vsega skupaj 56 oralov, veliko lepega sadnega drevja, 2 1/2 uri na južni strani od Celovca, s celim „fundus instruktusom“ se iz proste roke prodá. Več se izve pri uredništvu „Mira“.

Preša za olje.

Podpisani mlinarski mojster v Pogačnikovih mlinih v Velikovec priporočam slavnemu občinstvu svojo novo postavljeno stiskalnico za olje. Od 1. decembra t. l. naprej sprejemal bom semena v ta namen k meni pripeljana; ali pa grem sam po-nj do železnice, ako se mi pošlje do Sinčevesi (Kühnsdorf) in se mi pošiljatev s pismom ali dopisnico naznani. Vsako naročilo se bo hitro in točno izvršilo.

Jože Špetav, mlinar.

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar na svitlo prišel

Nemško-slovenski ročni slovar

od

Antona Janežiča.

Tretja, popolnoma predelana in pomnožena izdaja,

oskrbel Anton Bartel, e. k. gimn. prof.

s sodelovanjem tovarišev:

A. Kaspret, M. Petelin, J. Pichler, L. Pintar,
M. Suhač in A. Tavčar.

Cena mehko vezanemu iztisu 3 gld., vezanemu v polusnji 3 gld. 50 kr. in v polprtu 3 gld. 35 kr. — Po pošti prejet 15 kr. več.

Janez Hafner, pekovski mojster v Borovljah (Ferlach), išče učenca, ki je dovršil ljudsko šolo.

Zaloga moke

iz Magereškega mlina

v Celovcu, šolske ulice št. 18

„pri zlatem Križu“.

Priporočam vsake vrste **moke**, **hajdovo**, **turšično** (sirkovo), **rženo** in **pšenično** št. 0 za 16½ kr., kdor vzame več ko 25 kil. Nadalje **sladkor** (euker), **kavo**, **suhe češplje**, **spirit** in drugo tržaško blago po najnižjih cenah. Vsak dan frišne **droži**.

Peter Mayer.

!!!NOVO! NOVO! NOVO!!!

Najnovjša ročna mlatilnica na jermene brez zobčastih koles.

Mlatilnice, izvrstno sestavljene, ročno, vitalno, vodno in parno delovanje.

Vitala, ležeča ali stojča, stalna ali prevahalna na 1—6 živinčet. Škoporeznice najnovjše in najizvrstnejše, 30 raznih vrst.

Stroji za ropkanje turšice, mlini za trgano moko, reporeznice.

Stiskalnice za seno, najnovjše in izborne sestave. Vinske stiskalnice, sadne stiskalnice, mlini za sadje na državni razstavi dunajski oktobra 1888 odlikovane s 5 največjimi odlikami.

Dr. Ryderjeve sušilne priprave za sadje, Bluntove patentne stiskalnice za zeleno picho

se po najnižjih cenah vedno dobivajo pri

PH. MAYFARTH-u & Comp.,

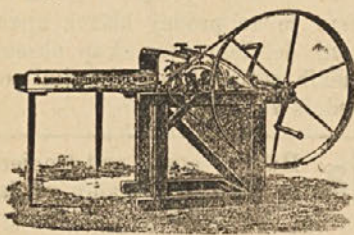
tovarne gospodarskih in vinarških strojev,

livarna in fužina na par,

Dunaj II. Frankobrod o/M. in Berlin.

Obširni katalogi na željo gratis in franko.

Razprodajalci se vsprejmó. — Iščejo se sposobni zastopniki proti primerni proviziji.

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje, vodenica in kronična driska zdravi se najvpešneje s

Piccoli-jevo

Esenco za želodec,

koja je tudi izvrstno sredstvo proti glistam. Pošilja jo izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 26 kr.; poštne stroške trpé p. n. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr. eno na Koroškem: v Celovcu lekar Thurnwald na Novem trgu, Egger (pri angelju) v koldvorskih ulicah št. 3, v Trbižu Siegel, v Beljaku dr. Kumpf in Scholz, in večina lekarn na

Kranjskem, Štajerskem, v Trstu, na Primorskem, na Hrvaškem, v Istriji, Dalmaciji in v Tirolih.

Kdor si želi oskrbeti po ceni in trdno vezane **slovenske molitvene, učne in zabavne knjige**, obrne naj se zaupljivo do

Anton Mader-ja,

knjigotržca in knjigoveza v Pliberku na Koroškem.

Suhe hruške in češplje

kakor tudi

orehe

kupuje po najvišji ceni

J. E. Smolnikar

v Celovcu, Domgasse št. 16.

J. Bendik v Št. Valentinu

na Avstrijskem

priporoča svojo

redilno maščo za usnje.

Ta mast naredi usnje (leder) v čevljih, v jermenih, na vozovih itd. ne samo voljno in nerazmočljivo, ampak tudi trikrat bolj trpežno. Nadalje priporoča svojo **tinkturo za osvetljenje usnja**.

Ta daje usnju črno svetlobo, ki ne obledi. Rabi se pri najvišem dvoru in pri e. kr. vojski. Bil sem za njo že 28krat odlikovan. Svarim pa pred ponarejenimi izdelki. — Oboje prodaja v Celovcu g. Mussi, v Beljaku g. A. Ornella, v Velikovu g. Huth, v Spod. Dravbergu g. Domaingo, v Mariboru g. Hollaseck, v Celju gg. Traun in Stieger, v Ljubljani gg. Šušnik in Weber, v Gradcu g. Kroath.